

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ณ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๘
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๘
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๘
๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะในการวิจัย	๙
๑.๖ ทบทวนเอกสาร	๑๐
๑.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๔
๑.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๙
๑.๙ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๙
๑.๑๐ ประโยชน์ที่จะได้รับ	๒๑
บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของรอยพระพุทธบาท	๒๒
 และพุทธบาทลักษณะทางพระพุทธศาสนา	
๒.๑ แนวคิดเรื่องศาสนา	๒๒
๒.๒ แนวคิดเรื่องพระรัตนตรัย	๒๓
๒.๓ แนวคิดเรื่องสังเวชนียสถาน	๒๔
๒.๔ แนวคิดทฤษฎีการสร้างสื่อสัญลักษณ์	๒๕
๒.๔.๑ แนวคิดทางตะวันตก	๒๕
๒.๔.๒ แนวคิดทางตะวันออก	๓๑
๒.๕ แนวคิดเรื่องพระพุทธบาท	๓๔
๒.๖ ประวัติความเป็นมาของรอยพระพุทธบาท	๓๕

๒.๖.๑ ความหมายของรอยพระพุทธรูป	๓๖
๒.๖.๑ รอยพระพุทธรูปในปูนฉาพุทธ	๓๗
๒.๖.๒ รอยพระพุทธรูปในอรรณพ	๓๘
๒.๖.๓ รอยพระพุทธรูปในพงศาวดาร	๔๐
๒.๖.๔ รอยพระพุทธรูปในตำนานล้านนา	๔๒
๒.๖.๕ รอยพระพุทธรูปในเรื่องอุรังคธาตุตำนานพระธาตุนม	๔๕
๒.๖.๖ ความสำคัญของรอยพระพุทธรูป	๔๖
๒.๗ ความเป็นมาของพุทธรูปลักษณะ	๔๙
๒.๗.๑ คติจากอินเดีย	๔๙
๒.๗.๒ คติจากศรีลังกา	๕๒
๒.๗.๓ ความหมายของพุทธรูปลักษณะ	๕๓
๒.๗.๔ ความสำคัญของพุทธรูปลักษณะ	๕๓
๒.๘ พัฒนาการของรอยพระพุทธรูปและพุทธรูปลักษณะ	๕๗
๒.๘.๑ ประเทศอินเดีย	๕๗
๒.๘.๒ ประเทศศรีลังกา	๕๙
๒.๘.๓ ประเทศพม่า	๖๑
๒.๘.๔ ประเทศไทย	๖๒
๒.๘.๕ ประเทศกัมพูชา	๖๖
สรุป	๖๘

บทที่ ๓ รูปแบบคุณค่าและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับรอยพระพุทธรูปและพุทธรูปลักษณะในสังคมไทย

๓.๑ รูปแบบของรอยพระพุทธรูปและพุทธรูปลักษณะ	๗๑
๓.๒ คุณค่าของรอยพระพุทธรูปและพุทธรูปลักษณะในสังคมไทย	๗๒
๓.๒.๑ คุณค่าด้านสถาปัตยกรรม	๗๒
๓.๒.๒ คุณค่าด้านประติมากรรม	๗๔
๓.๒.๓ คุณค่าด้านจิตรกรรม	๗๖
๓.๒.๔ คุณค่าด้านวรรณกรรม	๗๙
๓.๒.๕ คุณค่าด้านอื่นๆ	๘๓
๓.๓ มงคล ๑๐๘ ในรอยพระพุทธรูปในประเทศไทย	๘๔
๓.๔ ศิลารีกเรื่องมงคล ๑๐๘ สมัยสุโขทัย	๘๔

๓.๕ ประเภทของมงคล ๑๐๘ ในรอยพระพุทธรูป	๘๖
๓.๖ ความหมายของมงคล ๑๐๘ ในรอยพระพุทธรูป	๘๗
๓.๗ การบูชารอยพระพุทธรูปและพุทธรูปลักษณะในสังคมไทย	๙๓
๓.๘ อานิสงส์การบูชารอยพระพุทธรูป	๙๔
๓.๙ ประเพณีสำคัญในประเทศไทย	๙๕
๓.๙.๑ ประเพณีเกี่ยวกับพระพุทธรูปศาสนา	๙๕
๓.๙.๒ ประเพณีเกี่ยวกับรอยพระพุทธรูป	๙๖
สรุป	๙๗
 บทที่ ๔ วิเคราะห์พุทธรูปลักษณะที่สัมพันธ์กับหลักพุทธธรรม	๙๙
๔.๑. วิเคราะห์พุทธรูปลักษณะที่สัมพันธ์กับหลักพุทธธรรม	๙๙
๔.๑.๑ วิเคราะห์พุทธรูปลักษณะที่มีรูปมงคล ๑ ถึง ๘ ประการ	๙๙
๔.๑.๒ วิเคราะห์พุทธรูปลักษณะที่มีรูปมงคล ๑๐๘ ประการโดยภาพรวม	๑๐๒
๔.๑.๓ วิเคราะห์พุทธรูปลักษณะที่มีรูปมงคล ๑๐๘ ประการที่	๑๐๘
นักโบราณคดีแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท	
 บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๑๔
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๔
๕.๒ สรุปองค์ความรู้ด้านพุทธรูปลักษณะที่สัมพันธ์กับหลักพุทธธรรม	๑๑๙
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๓
บรรณานุกรม	๑๒๔
ภาคผนวก	๑๒๘
ภาคผนวก ก	๑๒๙
ภาคผนวก ข	๑๔๔
ภาคผนวก ค	๑๕๖
ประวัติผู้วิจัย	๑๗๒

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

พระไตรปิฎกที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๙ โดยพระบุญมีภักดิ์ เล่มที่ ข้อที่ และหน้า เช่น ขุ.ธ. (ไทย) ๒๕ / ๑๖ / ๔๕ หมายถึง คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมบท เล่ม ๒๕ ข้อที่ ๑๖ หน้า ๔๕ ภาษาไทย

พระวินัยปิฎก

วิ.จ. (ไทย) = พระวินัยปิฎก จุฬวรรค (ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม. (ไทย) = สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค (ภาษาไทย)

ที.ส. (ไทย) = สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีสันธวรรค (ภาษาไทย)

ส.ข. (ไทย) = สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขันธวารวรรค (ภาษาไทย)

ส.นิ. (ไทย) = สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค (ภาษาไทย)

อง. เอก (ไทย). = สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย เอกนิบาต (ภาษาไทย)

อง. ทุก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ทุกนิบาต (ภาษาไทย)

อง. ติก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ติกกนิบาต (ภาษาไทย)

อง. จตุกก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ติกกนิบาต (ภาษาไทย)

อง. อฏฐก. (ไทย) = สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย อฏฐกนิบาต (ภาษาไทย)

ขุ.ข. (ไทย) = สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ (ภาษาไทย)

ขุ.ป. (ไทย) = สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ปฏิสัมภีทวรรค (ภาษาไทย)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

ขุ.ธ.อ. (บาลี) = ขุททกนิกาย ธมมปทอรรถกถา (ภาษาบาลี)

ขุ.สุ.อ. (บาลี) = ขุททกนิกาย ปรมัตถโชติกา สุตตนิบาตอรรถกถา (ภาษาบาลี)

วิสุทฺธิ. (บาลี) = วิสุทฺธิมคฺคปกรณํ (ภาษาบาลี)

อง.เอกก.อ. (บาลี) = องคฺตตรนิกาย มโนรปุมิ เอกกนิบาตอรรถกถา (ภาษาบาลี)

ขุ.เถร.อ. (ไทย) = ขุททกนิกาย ปรมัตถทีปนี เถรอรรถกถา (ภาษาไทย)

ขุ.ธ.อ. (ไทย) = ขุททกนิกาย ธรรมบทอรรถกถา (ภาษาไทย)

ม.อ.อ. (ไทย) = มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก์อรรถกถา (ภาษาไทย)

วิสุทธิ. (ไทย) = วิสุทธิมรรคปกรณ์ (ภาษาไทย)
อง. เอกก.อ. (ไทย) = อังคุตตรนิกาย มโนรลปุรมี เอกกนิบาตอรรถกถา (ภาษาไทย)